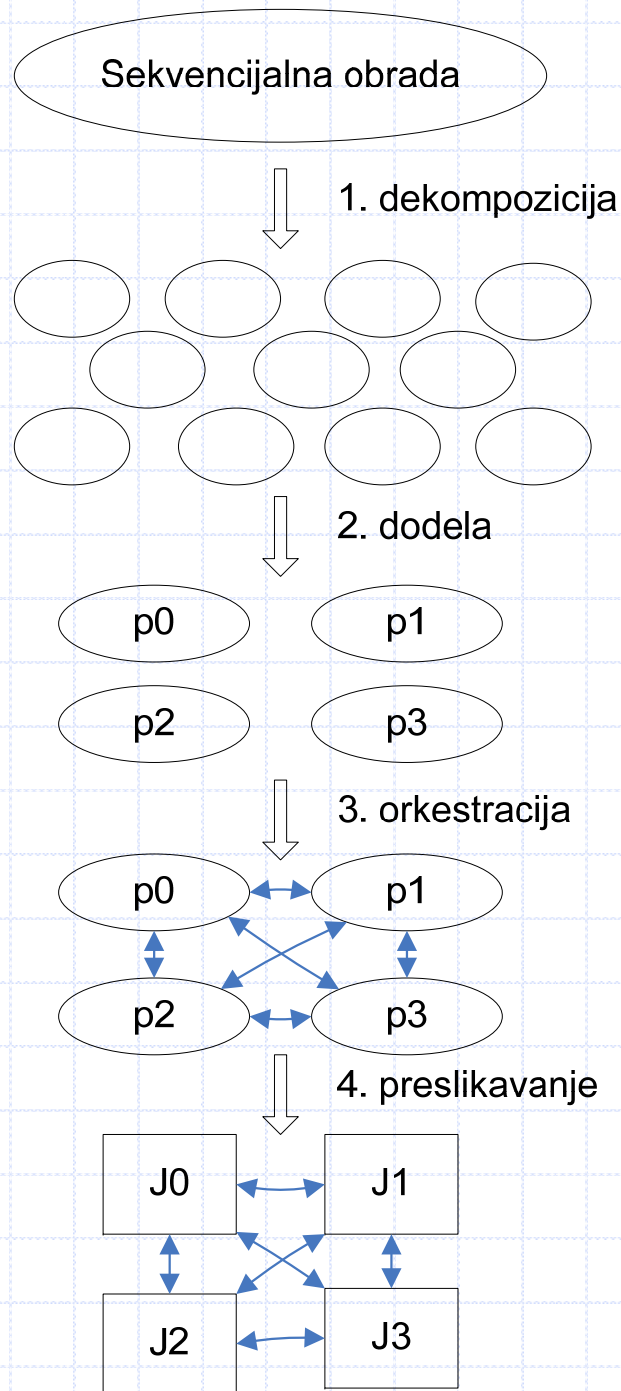

Paralelno programiranje I

- ❖ Projektantski šabloni
- ❖ Otkrivanje paralelizma

4 Koraka paralelizacije programa

Dekompozicija (Amdahalov zakon)

- ◆ Pronaći paralelizam i odlučiti se za nivo njegove upotrebe
- ◆ Razbiti obradu na zadatke, koji će biti podeljeni između procesa
 - Zadaci mogu nastajati dinamički
 - Br. zadataka može varirati u vremenu
- ◆ Dovoljno zadataka koji će uposliti procesore
 - Br. raspoloživih zadataka u određenom trenutku predstavlja gornju granicu ostvarivog ubrzanja

Dodela (Granularnost)

- ◆ Odrediti mehanizam podele posla na jezgara
 - Balansiran posao i smanjena komunikacija
- ◆ Po mogućnosti koristiti strukturane pristupe
 - Inspekcija koda ili razumevanje aplikacije
 - Dobro poznati projektantski šabloni
- ◆ Najpre treba raditi na partitionisanju obrade
 - Nezavisno od elemenata fizičke arhitekture i modela programiranja
 - Složenost (complexity) obično utiče na odluke

Orkestracija i Mapiranje (Lokalnost)

- ◆ Preklapanje obrade i komunikacije
- ◆ Očuvati lokalnost podataka
- ◆ Raspoređivati zadatke tako da se na vreme (ranije) zadovolje zavisnosti između podataka

Šabloni paralelnog programiranja

- ◆ Knjiga Patterns for parallel programming, autori Mattson, Sanders i Massingill (2005)
 - Recepti za sistematično vođenje programera
- ◆ Obezbeđuje rečnik za komunu programera
 - Svaki šablon ima ime – olakšava diskusiju rešenja
- ◆ Doprinosi ponovnoj upotrebi i modularnosti
 - Šablioni su pisani u propisanom formatu
 - Čitalac brzo razume rešenje i njegov kontekst
- ◆ Inače, suviše teško za programere i ne iskorišćava potpuno paralelnu arhitekturu

Četiri projektantska prostora

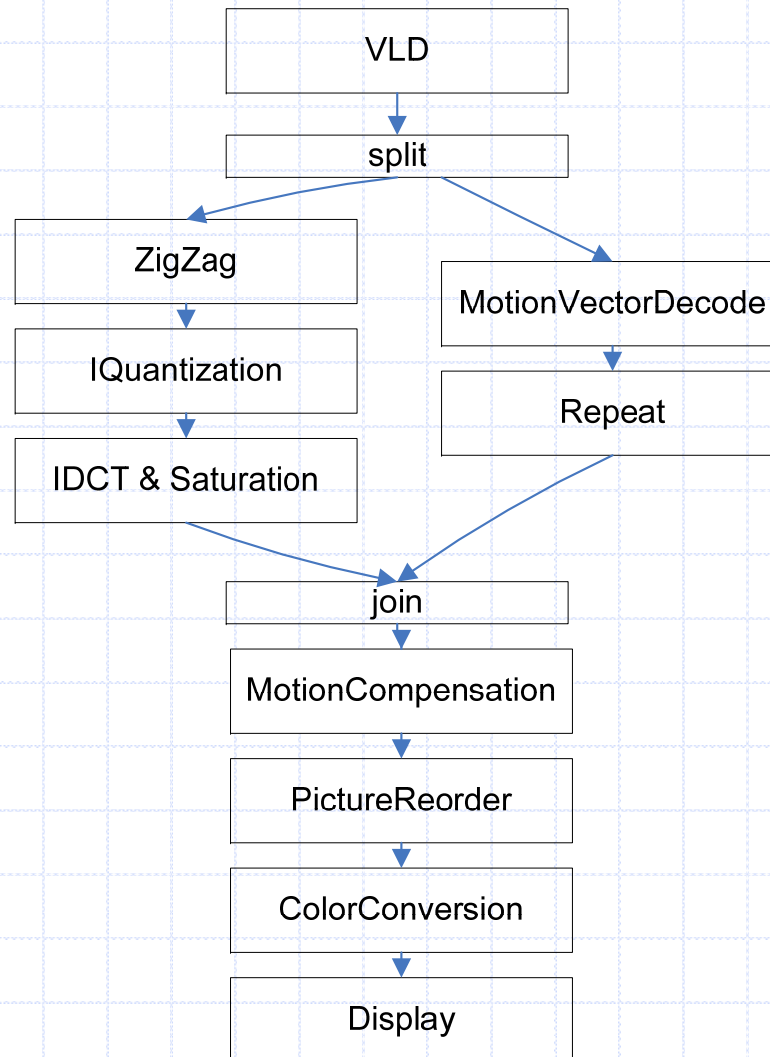
◆ Izražavanje algoritma

- I Pronalaženje paralelizma
 - ◆ Izlaganje konkurentnih zadataka
- II Struktura Algoritma
 - ◆ Preslikavanje zadataka na procese radi korišćenja paralelnih arhitektura

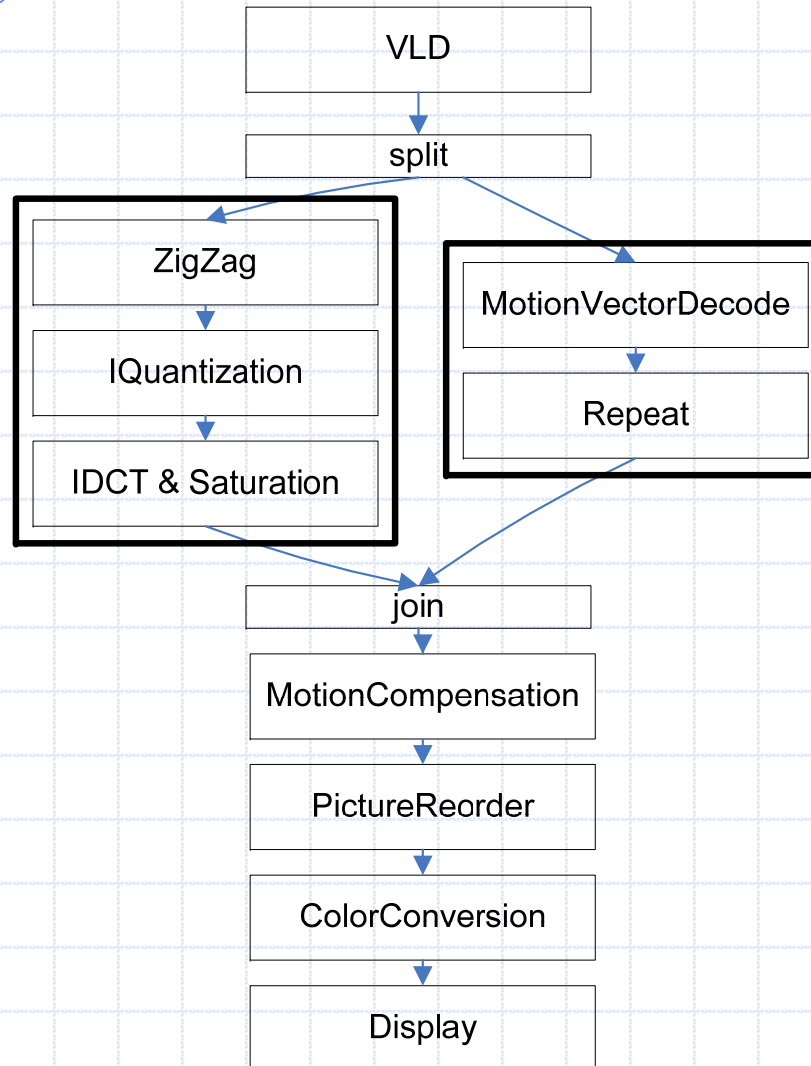
◆ Konstruisanje programa

- III Pomoćne strukture
 - ◆ Šabloni koda i struktura podataka
- IV Izvedbeni mehanizmi
 - ◆ Mehanizmi niskog nivoa, koji se koriste za pisanje paralelnih programa

Evo algoritma. Gde je paralelizam?

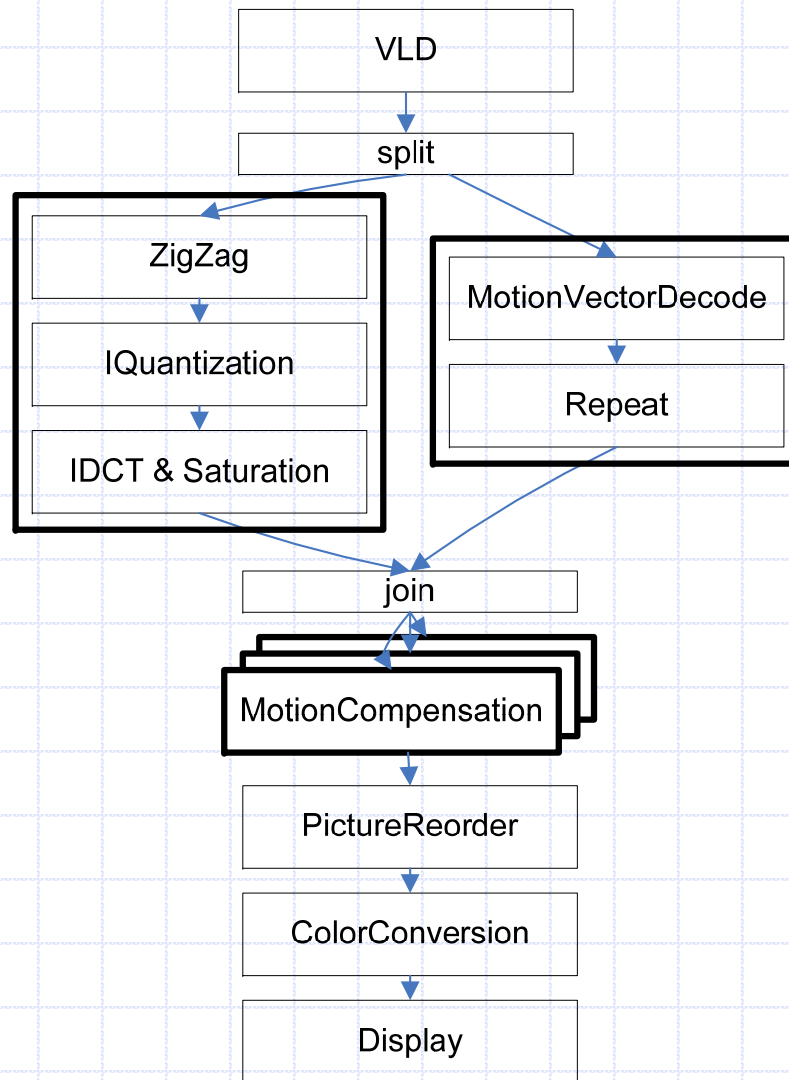

Evo algoritma. Gde je paralelizam?

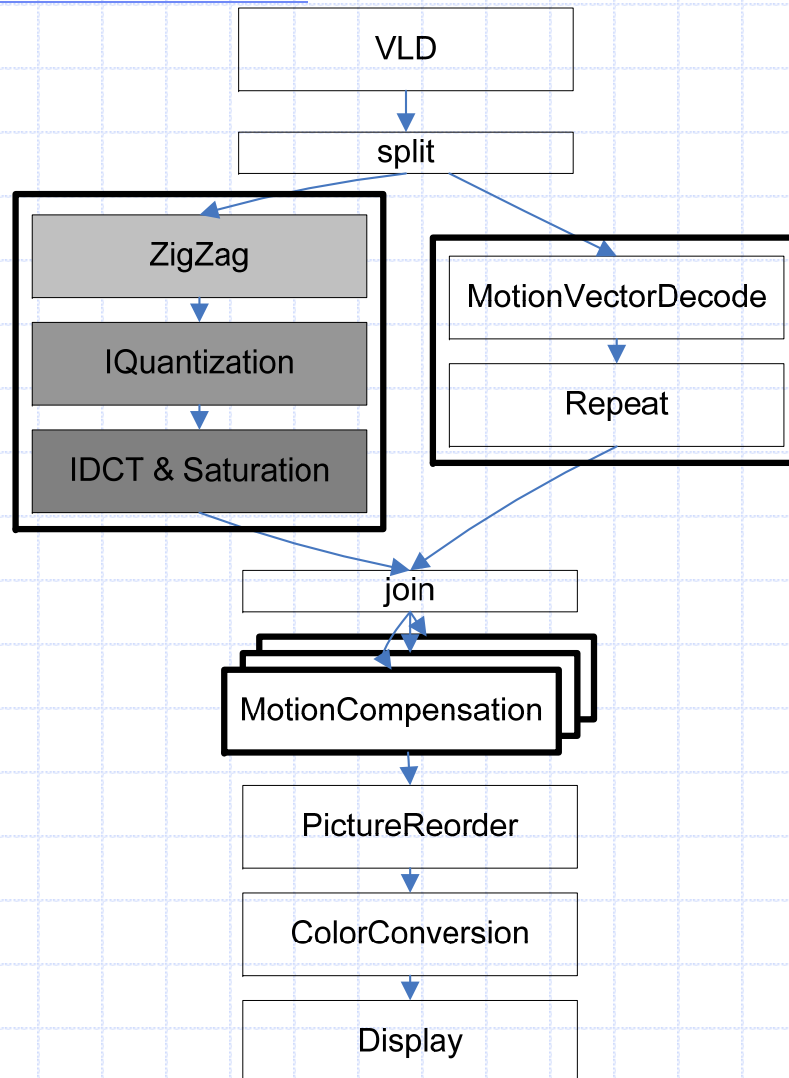
- ◆ Dekompozicija zadatka
 - Nezavrsine grube obrade
 - Svojstvene algoritmu
- ◆ Niz iskaza koji operišu kao grupa
 - Odgovaraju nekom logičkom delu programa
 - Obično prate način na koji programer razmišlja o problemu

Evo algoritma. Gde je paralelizam?

- ◆ Dekompozicija zadatka
 - Paralelizam u aplikaciji
- ◆ Dekompozicija podataka
 - Ista obrada se primenjuje na malim blokovima podatka, koji su izvedeni iz velikog skupa podataka

Evo algoritma. Gde je paralelizam?

- ◆ Dekompozicija zadatka
 - Paralelizam u aplikaciji
- ◆ Dekompozicija podataka
 - Ista obrada puno podataka
- ◆ Dekompozicija protočne obrade
 - Linije sklapanja podataka
 - Lanci proizvođača-potrošača

Uputstvo za dekompoziciju zadatka (1/2)

- ◆ Algoritmi nastaju iz dobrog razumevanja problema, koji se rešava
- ◆ Programi se obično prirodno dekomponuju na zadatke
 - Dve česte dekompozicije su:
 - ◆ Pozivi funkcija
 - ◆ Različite iteracije u petlji
- ◆ Lakše je započeti sa više zadataka i kasnije ih spajati, nego sa manje zadataka, koje kasnije treba razdvajati

Uputstvo za dekompoziciju zadataka (2/2)

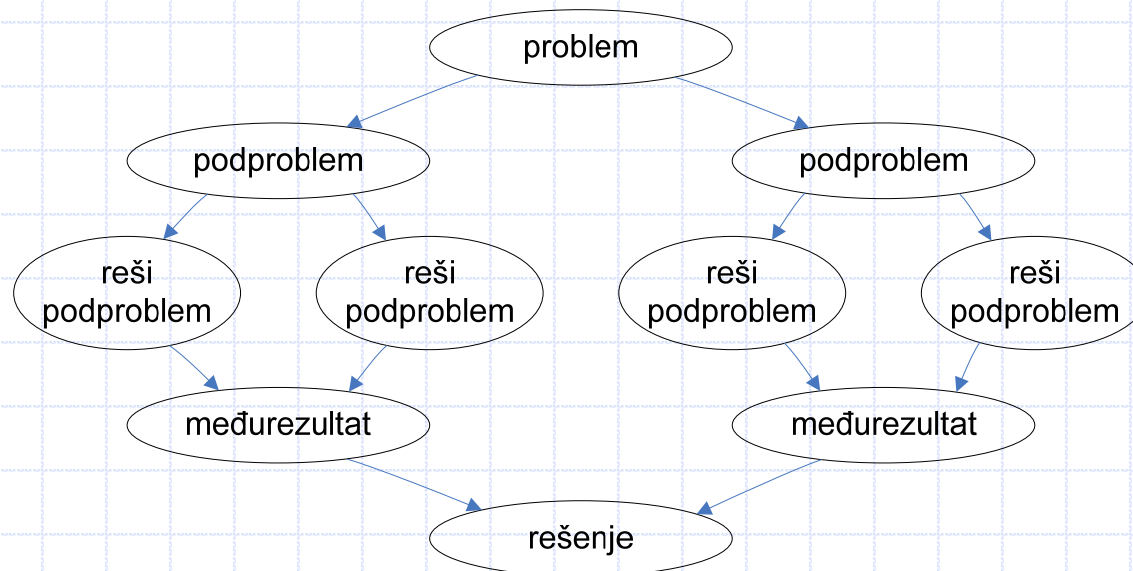
- ◆ **Fleksibilnost u broju i veličini zadataka**
 - Ne treba da budu vezani za specifičnu arhitekturu
 - Fiksni zadaci naspram parametrizovanih zadataka
- ◆ **Efikasnost**
 - Zadaci sa dovoljno posla da se amortizuje cena njihovog stvaranja i rukovanja
 - Zadaci treba da budu dovoljno nezavisni, kako rukovanje zavisnostima ne bi bilo usko grlo
- ◆ **Jednostavnost**
 - Kod mora ostati čitljiv i lak za održavanje/praćenje

Uputstvo za dekompoziciju podataka

- ◆ Dekompozicija podataka je obično određena dekompozicijom zadatka
- ◆ Programer mora adresirati ove dve dekompozicije da bi napravio paralelni program
 - Sa kojom započeti?
- ◆ Dekompozicija podataka je dobra početna tačka kada je:
 - Glavna obrada organizovana oko manipulacije velike strukture podataka
 - Primenjuju se slične operacije nad različitim delovima strukture podataka

Česte dekompozicije podataka

- ◆ Strukture podataka u obliku nizova
 - Dekompozicija nizova po vrstama, kolonama, blokovima
- ◆ Rekurzivne strukture podataka
 - Na primer: dekompozicija stabla u podstabla

Uputstvo za dekompoziciju podataka

◆ Fleksibilnost

- Broj i veličina blokova podataka treba da podrže širok opseg izvršenja

◆ Efikasnost

- Blokovi podataka treba da generišu uporedive količine posla (radi balansiranja opterećenja)

◆ Jednostavnost

- Složene kompozicije podataka mogu biti teške za obradu i otkrivanje grešaka (debug)

Slučaj za dekompoziciju protočne obrade

- ◆ Podaci teku kroz niz stepeni obrade
 - Dobra analogija je linija za sklapanje proizvoda
- ◆ Glavni primer u računarskim arhitekturama?
 - Protočna obrada instrukcija u modernim CPU
- ◆ Primer u komandnom procesoru OS Unix?
 - Cevi (pipes) u Unix: `cat foobar.c | grep bar | wc`
- ◆ Drugi primeri
 - Obrada signala
 - Grafika

Ponovni inženjering radi paralelizacije programa (1/3)

- ◆ Najčešće se kreće od sekvencijalnih programa
 - Lakše za pisanje i otkrivanje grešaka
 - Nasleđeni (legacy) kod
- ◆ Kako pretvoriti sekvencijalan program u paralelni
 - Izučiti teren
 - Šabloni nude pitanja za procenu postojećeg koda
 - Većina pitanja su ista kao u bilo kom inženjeringu
 - Da li se program numerički dobro ponaša?

Ponovni inženjering radi paralelizacije programa (2/3)

- ◆ Definisati predmet rada (scope) i dobiti saglasnost korisnika
 - Zahtevana preciznost rezultata
 - Opseg ulaznih podataka
 - Očekivanja u pogledu performanse
 - Izvodljivost (proračun na "zadnjoj strani koverta")
- ◆ Definisati protokol testiranja/prijema radova

Ponovni inženjering radi paralelizacije programa (3/3)

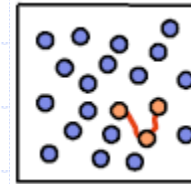
- ◆ Odrediti vruće tačke: Gde se troši najviše vremena?
 - Analiza uvidom (gledanjem) u kod
 - Analiza pomoću alata za profilisanje koda
- ◆ Paralelizacija
 - Krenuti od vrućih tačaka
 - Napraviti niz malih izmena, svaka praćena testiranjem
 - Šabloni obezbeđuju vođenje kroz ovaj proces

Primer: dinamika molekula

- ◆ Simulirati kretanje u molekularnom sistemu
 - Npr. radi razumevanja interakcije lekova i proteina

- ◆ Sile

- Ograničene sile unutar molekula
- Sile dalekog dometa između atoma

- ◆ Naivni algoritam ima $n \times n$ interakcija: nije izvodiv
- ◆ Koristi metod odsecanja: posmatraj samo sile između suseda koji su dovoljno blizu

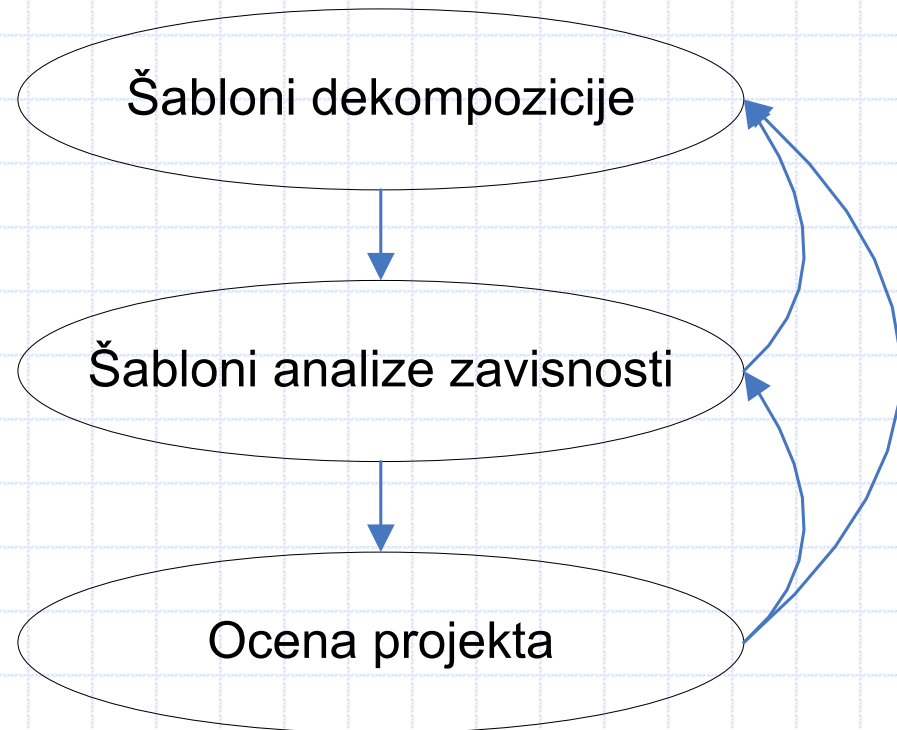
Simulator molekularne dinamike

```
// pseudo code  
real[3,n] atoms  
real[3,n] force  
int [2,m] neighbors
```

```
function simulate(steps)  
  for time = 1 to steps and for each atom  
    Compute bonded forces  
    Compute neighbors  
    Compute long-range forces  
    Update position  
  end loop  
end function
```

Projektantski prostor: Pronalaženje paralelizma

- ◆ Šabloni dekompozicije
- ◆ Šabloni analize zavisnosti
- ◆ Evaluacija projekta

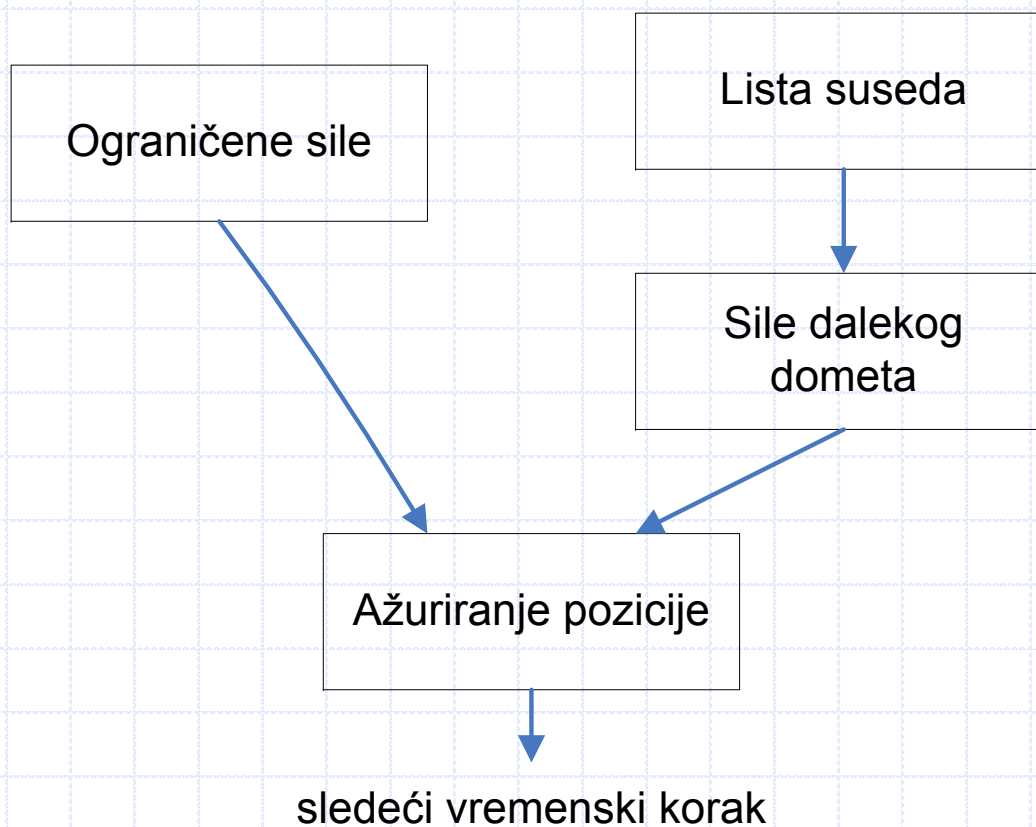

Šabloni dekompozicije

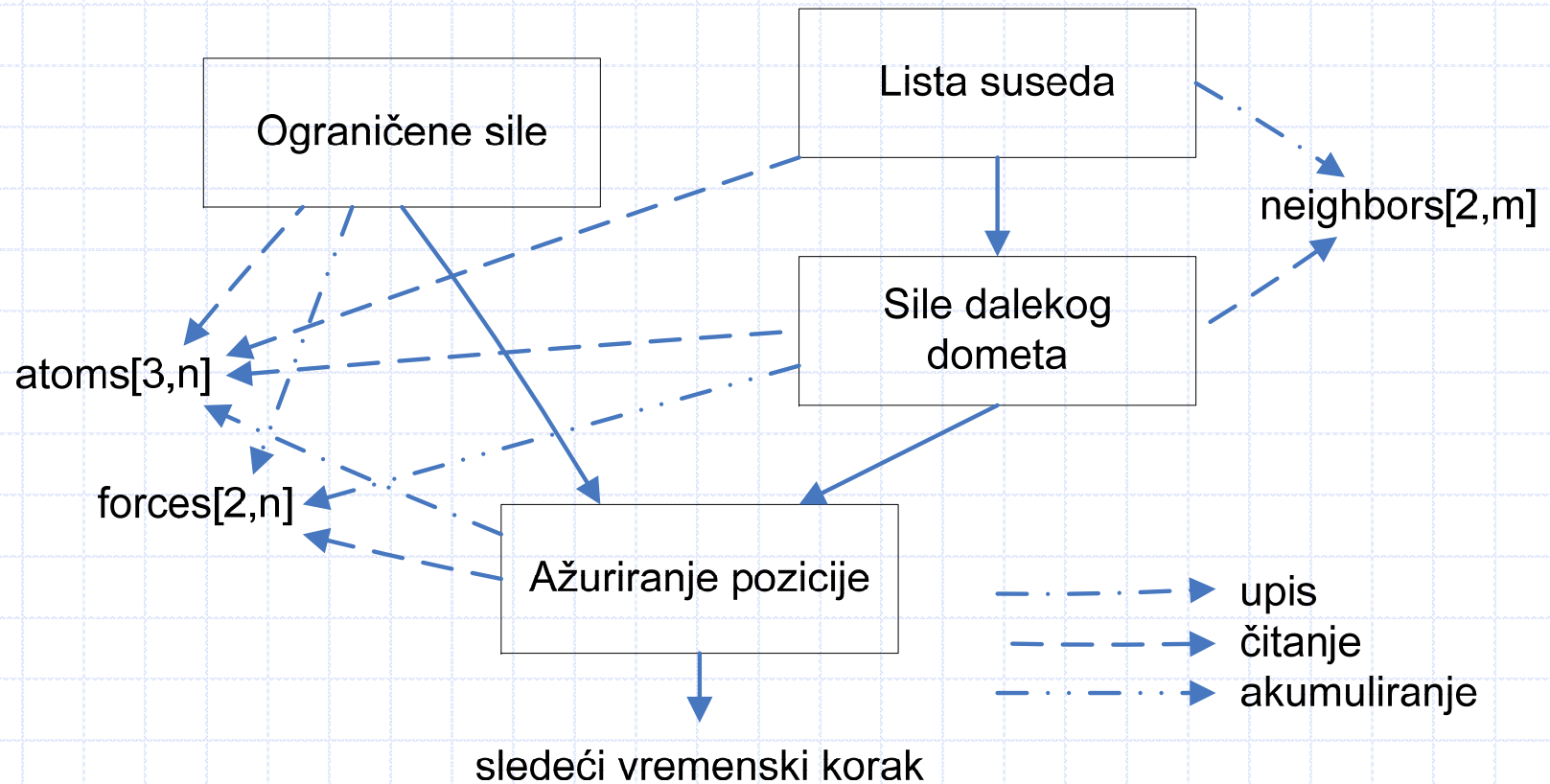
- ◆ Glavna obrada je petlja po atomima
- ◆ Sugeriše dekompoziciju zadatka
 - Zadatak odgovara jednoj iteraciji petlje
 - ◆ Ažuriranje jednog atoma
 - Dodatni zadaci
 - ◆ Proračun ograničenih sila
 - ◆ Pronalaženje suseda
 - ◆ Proračun sila dalekog dometa
 - ◆ Ažuriranje pozicije
- ◆ Postoje podaci koji su deljeni između atoma

```
for time = 1 to steps and
  for each atom
    Compute bonded forces
    Compute neighbors
    Compute long-range forces
    Update position
  end loop
```


Analiza kontrolnih zavisnosti

Analiza zavisnosti podataka

Evaluacija projekta

- ◆ Koja je ciljna arhitektura?
 - Deljena memorija, distribuirana memorija, prosleđivanje poruka
- ◆ Da li podaci imaju takve prostorne osobine (samo očitavanje, akumuliranje, vremenska ograničenja) da se njihovim zavisnostima može baratati efikasno?
- ◆ Ako projekat zadovoljava, pređi na sledeći projektantski prostor